

viam ostendit, ut rejectis erroribus viam veritatis agnoscant, & verum Deum adorent: sic Divina Sapientia res disponit, & ordinat, ut per media contraria ad fines intentos deveniantur.

11. Terriò. Ex eo, quod cœli ad natum puerum ostendendum miserunt stellam, inde Magi aperte cognoverunt eum esse verum Deum, neque enim cœlestes virtutes, cœlestes orbes, Regem temporalem, sed solum cœlestem sequuntur, ac quarunt, ad illum aliquem motum exhibeat, sed ad solum Deum, ut suum creatorem, cujus imperio obediunt. D. Gregor. Magn. homil. de Epiphania: Deum hunc cœli esse cognoverunt, quia protinus stellam miserunt. Ex stella apparente in mundo cognoverunt Magi Dei filium natum in terris, quæ stella, ut est communis sententia, apparuit, & visa fuit in toto mundo; & cur stella hoc munus denuntiandi Filium Dei patum in mundo sibi assumpsit; quia non erat qui loqueretur, ac clamaret in toto mundo; quia si in Dei causa homines tacent, creaturæ elingues loquuntur D. Leo: Quod nondum poterat humano eloquio differi, cœlo faciebat evangelizante cognosci. Volentes Judæi, pueri à laude Jesu decantanda cessarent, ait illis meus Jesus: Si hi tacerint, lapides clamabunt. Luc. 19. num. 40. Ad quæ verba ait D. Ambrosius ibi: Neque enim mirum, si laudes Domini contra naturam suam saxa respondent.

Cœli, non temporale regem, sed Deum venerantur.

Pro Dei causam per est qui loquatur.

D. Leo.

Luc. 19. D. Ambr.

12. D. Chryf. Si tibi adest Regis benivolentia in aliorum obscuritate respicendæ.

13. Apocal. 1.

Arabicus. Pagninus.

Si adest favor Principis, non est obscuritas, sed splendor.

14. De illa præclarissima muliere, ac Regina decantatur Proverb. 31. n. 19. Manum suam misit ad fortia, & dixit ei apprehenderunt fufum. Verba illa, misit ad fortia: Symmachus, Aquila, Theodoretus vertunt, misit ad virilia. Cum ego hoc legissem, manum misit ad fortia, ac virilia, cogitabam quod digiti ejus tenebant gladium, hastam, clypeum, vel cætera arma bellica; sed Textus exprimit, Apprehenderunt fufum: quod est fœmineum debile, ac domesticum instrumentum. Mulier hæc nobilis, ac

Symmach. Aquila. Theodor.

Regina extendit manum suam ad fufum, eique dedit manum, jam non reputabitur, ut infirmum & imbellis, sed ut valde forte, & utile, tanquam gladius, vel hasta, ab hac allegoria non longe putatur abest D. August. serm. 13. de Diversis. Si habes ut fortis. D. August. manum in fuso, ibi firmantur brachia tua, ibi erit fortis constantia tua. Ex manu Regine in fuso, ibi firmantur brachia, scilicet directiones, & gubernationes totius regni: ibi est fortis constantia ad tutamen, ut existimantur.

Si Principis datur manum, debilis reputatur ut fortis. D. August.

QUÆSTIO VI.

Quare tres Magi non per tres stellas, sed per unam tantum ducuntur?

15. Textus. A It Text. num. 2 Vidimus stellam ejus in Oriente Et iterum n. 9. Ecce stella quam viderant Magi: ad altum, & superum mysterium nativitatis Christi indicandum, una stella tantum mittitur; cum tamen in manu ipsius Christi, Apocal. 1. n. 16. astant septem stellas: habebat in dextera sua stellas septem: Magnum documentum ad nostram informationem. Christus in Apocalypsi apparebat in multa amplitudine, ac majestate. Et facies ejus sicut Sol in virtute sua lucet; & in medio candellavorum aureorum podere vestitus. At in stabulo in quo reclinatus erat meus Jesus in sceno inter bruta animantia vilibus, & humilibus pannis involutus; & quamvis stellæ ambitionis affectu non moveantur, tamen ad nostram eruditionem res aliè sic disposita est, pomposa, ac magnifica majestas Solis fulgore resplenderet, multæ tunc convolant stellæ: At verò si talis externus splendor absconditur, & extrema paupertas manifestatur, una tantum stella ministrat & hoc magno miraculo; ut inde discas, quod statuit sit accommodandum, & si in felicitate multi sequentur, pauci verò in indigentia.

15. Textus.

Apocal. 1.

In felicitate multi: in egestate pauci.

Propius tamen ad nostram quæstionem: si Magi sunt tres, cur non tres stellæ apparent: quæ tribus ducatum præberent? hoc enim videbitur magis conveniens ad majestatem miraculi, ac ad majorem dignitatem Magorum; hoc tamen alto divino consilio factum est, ad magnum nostrum documentum, quod in directione, ac regimine una tantum sit lux, ac stella, quæ ducatum præbeat, & regimen teneat; & si multi sint ducendi, una tamen sit lux viam ostendens ac ducatum tenens, aliàs omnia sub confusione erunt, & peribunt.

16.

Ad bonum regimen requiritur una lux, & unus Dux.

Cum Moises conquereretur ad Deum, quod non poterat solus sustinere pondus universi populi illius; ac numerosæ illius multitudinis; nam vivorum plusquam sexcenta millia erant, præcipit Deus Moisi, ut eligat septuaginta ex senioribus Israël, quos Moises agnoscit senes esse, nec enim omnes qui sunt senes, ætate sunt moribus, & prudentia; & tunc ait Deus: & ego descendam, & loquar tibi: & auferam de spiritu tuo tradamque eis, ut sustentent tecum onus populi, & non tu solus graveris. Numer. 11. num. 17. Planum est, quod Deus facile poterat creare novum spiritum, ut illis septua

17.

Nec omnes senes ætate, senes sunt moribus.

Numer. 11.

septuaginta senioribus traderetur; ad quod ait Dominus: Auferam de spiritu tuo; & tradam eis: Septuaginta illi cum Moysse sustentaturi erant pondus regiminis totius populi, clavumque illius erant tensuri: in omnibus ergo illis sit unus Spiritus, una lux, unaque mens ad directionem, & gubernacula; & ita omnes cum Moysse sint inter se uniti, ac conjuncti in rerum dispositione, ac si in eis unus tantum sit Spiritus, unaque lucerna, quæ nullam divisionis contrarietatem patietur, Origenes relatus in Glossa ait, Spiritus, qui erat in Moysse, quasi clarissimi luminis lucerna fuit, ex qua septuaginta Deus accendit, ad quos principalis luminis splendor advenit.

Ad bonam directionem requiritur unus spiritus, & una lucerna. Origenes.

18. Lorinus. Cornel. 4. Reg. 2.

In gubernatoribus unus sit Spiritus, & lux.

Apoc. 12.

In confirmationem proximè datæ doctrinæ addunt interpretes, ut Lorinus. Cornelius, quod post raptum Parentis Eliæ in cœlum dicitur 4. Regum 2 n. 13. Requievit spiritus Eliæ super Elisæum. Et venientes filii Prophetarum adoraverunt proxi in terram: non alium, sed eundem spiritum, qui erat in Elia communicavit Deus Elisæo, quia cum ipse esset destinatur ad regimen collegii filiorum Prophetarum, optima dispositio eundem spiritum requirebat. Idem sit spiritus antecessoris, ac successoris, ut omnia ne mutatione regiminis pereant, sed potius unitate proficiant, & augeantur. In cœlesti militia, in qua sunt tot millia millium quidam sunt Angeli, alii Archangeli, alii Cherubim, alii Seraphim, tamen unus est Princeps, & Præpositus militiæ Cœlestis, scil. Michael, quem cæteri sequebantur. Michaël, & Angeli ejus præliabantur eum dracone. Apocalyp. 12. num. 7. Angeli ejus, id est, qui sequebantur Michaëlem.

QUÆSTIO V.

Quare non solum Herodes, sed etiam tota Jerosolyma dicitur turbata.

19. Textus.

In Deo securitas, in creaturis perturbatio.

D. Chryf.

A It Text. n. 3. Audiens autem Herodes Rex turbatus est, & omnis Jerosolyma cum illo: valde mirum, quod Magi cum multo fervore venientes, statim ingrediuntur civitatem magna perturbatione commotam, cum tamen postea in somnis admoniti, valde securi redeunt in patriam. Venerunt Magi sequentes stellam: Vidimus stellam ejus in oriente: & nondum respexerant Jesum, sed tantum stellam pro ducatu habebant: inde evenit, quod in turbationem Civitatis inciderint, quia nondum Deum respexerant, sed creaturam. At postquam ad Deum venerunt, omnia placida, & secura sunt eis. D. Chrysofom. homil. 7. in Matthæum ait: Priusquam Magi puerum cernerent, undique illis apponebant rumores, conturbationes, atque discrimina: postquam verò adoraverunt, securitas, & tranquillitas secuta est: In Deo securitas illis fuit, à creaturis verò perturbationes ac discrimina habebant. Nunc ad nostram quæstionem, de qua multa dixi citato cap. 4. q. 17. & 18. Modo addo.

20.

Primò Potest quis non admirari, quod alacrius in Judæa Regis nomen Herodem turbet: At Jerosolyma suum expectatissimum Messiam tandiu suspirans, quid cum Herode Sylvestra in Evang. Tom. VI.

turbatur; cum de sydereâ claritatis voce advenisse faulte audit, sub quo omnia desiderata bona cumulatissimè expectabat, ut latè expli. Isai. 35. cap. 33. per totum. Quomodo turbatur? An non citius, & sibi factò plausu exultim gratulari, & Christo suo gratias agere votivè debuisset?

Et in primis, quomodo dicitur ab Evangelista, Turbatus est Herodes, & omnis Jerosolyma cum illo: nam & si in Civitate multi regi Herodi adulantes turbarentur, alii tamen, & fortè multi pii, & religiosi, de Magorum nuntio sibi gratularentur, & exultarent. Quomodo ergo omnis Jerosolyma? Respondet Lyranus, & Lyran. ait: Omnis Jerosolyma accipitur pro illa parte, quæ favebat Herodi. Illi, quæ erant. Ibidem majores, & in regalibus officiis assistentes, illi cum Rege turbati sunt: nempe aulici qui Regi familiares sunt, qui à Regis latere non discedunt, qui gratiam Principis aucupantur, qui regalia munera obeunt, qui primas dignitates, ac officia tenent; hi, & si comparatione aliorum pauci sint, omnis Jerosolyma, totumque regnum appellantur, cæteri verò, quamvis nobilitate illustres, sapientia præclari, virtute reverendi, quasi nulla pars regni esset, ita sub iniquo rege habetur; & ideo omnis Jerosolyma turbata dicitur: Quia aulici homines in regalibus officiis assistentes cum Rege turbantur; vel quia vulgares homines, ac populares sub Principibus, ac magnatibus intelliguntur; quorum ducatum sequuntur. Sic 1. Reg. cap. 8. n. 2. dicitur: Congregati universi majores natu Israël: venerunt ad Samuelem in Ramatha, & dixerunt: Constitue nobis Regem, ut judicet nos: & statim n. 7. ait Deus Samuelem: Audi vocem populi hujus in omnibus, quæ locuti sunt: proindeque sub senioribus, ac Magnatibus universus populus subintelligitur.

21.

Per Jerosolymam intelligitur palatium, & aulicorum grex, licet pauci essent.

Populus sub Magis intelligitur.

22. D. Chryf.

Secundò. D. Chrysofologus serm. 158. ait: Jerosolyma varia se contaminatione perfuderat, Sacerdotes prophanaverunt Sancta, & peccantes vendentes, in quæstum veniam pietatemque converterant. Scriba doctrinam cœlestem in suum sensum, in perfidia lapsus, in lehalie vaniloquum commutaverant. Hinc est quod Christum noluit nasci, venire siment, quia noverant se mox ignominia dandos; tradendos opprobriis, & c. Cor turbantur Jerosolymitani audito Rege Deo nato, cur non magis lætantur, cum audiunt ortum ejus? timebant sub tam sacro, ac Divino rege novum vivendi modum, novamque reformationem: amputatis antiquis vitiis, quibus malignè, & perversè vivebant, proindeque, Quia noverant se mox ignominia dandos: quia de tanti Regis præsentia consequens erat, ut injustis, ac malignis pœna; ac supplicium veniret. De Sancto Senè Simone prophetizavit, Luc. 2. n. 34. Ecce positus est hic in ruinam, & resurrectionem multorum. In ruinam iniquorum, resurrectionem verò justorum, ut explicat Rupert. lib. 1. in cap. 2. Osæ.

22. D. Chryf.

De Julli præsentia acceleratur invidendi modum, quis pœna.

Luc. 2.

Rupertus.

23. Euthym.

Tertiò. Euthymius Excecati Judæos invidiam, statimque audientes turbati sunt, quasi timentes, ne salutem consequerentur: Persa verò cum essent extranei, non solum nato non invident, imò à finibus sue regionis usque in Bethlehem propter eum venerunt? Judæi autem cognati, etiam gloriæ ejus inviderunt, ne fortè magnus futurus esset. Ab extraneis

24.

C 2 Jesus

Invidus à propria salute, & vita vult privari, ne alius magnus sit. JESUS quæritur, adoratur, muneribusque datus veneratur: at vero à vicinis, cognatis, & patri- ciiis repellitur, & non recipitur; cur non reco- gitant quot bona veniant eis cum Christo, quod non erit in tribubus eorum infirmus, quod oculi cæcorum, & aures surdorum pate- bunt, & claudus saliet sicut cervus, & quæ erit arida erit in stagnum aquarum, de quo multa dicit Isaias c. 35. per totum: Judæi autem cognati, etiam gloria ejus inviderunt, ne forte magnus futurus esset. Ita invidia ardebant in Christum quod ne ipse magnus esset, ut ceris sciebant de Messia, non solum omnibus bonis, sed etiam propria vita, ac salute se spoliari, ac privari intende- bant, ne Christus præclarus, & excelsum habe- retur. Ne forte magnus futurus esset.

25. Refert Joseph fratribus suis dicens: Vidi Genes. 37. per somnium quasi Solem, & Lunam; & Stellas, undecim adorare me: Genes. 37. n. 9. Ex quo, ut Textus statim subdit: Invidebant ei fratres. Suspicabantur enim, quod Joseph futurus esset eorum Rex, & inde omni arte, ac machinatione adhibita, eum volebant perimere, ac inter- ficere. Quid magis sultum, ac insanum? nam si ex somnio suspicabantur Joseph magnum futurum, ita ut etiam ipsi ei subicerentur, etiam ex somnio bene ipsi fratres colligere poterant, quod ipsi futuri erant stellæ lucentes, ut aperte unum ex altero bene ostendebatur, ac seque- batur, sed ita erant invidia obcæcati, ac obte- nebrati mente, quod volebant fieri stellæ ni- tentes, ac resplendentes, ne Joseph futurus es- set magnus tanquam Sol. D. Chrysostr. homil. ad citatum locum. O excellentem amen- tiam, oportebat hoc scientes, majorem erga illum benevolentiam declarare, & è medio tollere odii causam, & effugere invidia effectum, obtenebrati mente, non videntes, quod contra semetipsos omnia faciebant: Omnia tela, quæ odium, & invidia fratrum collimabant in Joseph, contra semet- ipsos retorquebantur, ac reverberabantur, ut à luce stellarum caderent. Contra semetipsos omnia faciebant.

26. Cum res ageretur de eligendo Rege Israë- litarum, ait Dominus ad Samuelem: Mittam te ad Isai Bethlehemitem, providi enim in filiis ejus mihi Regem, 1. Reg. 16. n. 1. Regem futu- rum ex filiis Isai dicit Dominus, & eum non designat, & cur nominatim non designat, ac declarat? cavebat fratrum, ac propinquorum invidiam, quæ in eum exurgerent, si agnovis- sent. Sic ait D. Chrysostr. homil. de Imperio, & potestate, habita tom. 6. Quare non dixit: Unge mihi Davidem in Regem, sed unum ex filiis Jesse? Ne David accideret, quod Joseph. Ut enim fratres scientes eum, qui in Regem quærebatur, ei insidiari sunt; ita metuendum erat, ne isti idem molirentur. Non exprimit Dominus personam David, dum eligitur Rex, ne fratrum invidia aliquid contra eum machinaretur. Ne isti idem molirentur: quomodo fieri potest, quod esset timendum, ne fratres David aliquid facerent contra promotionem ipsius ad regnum, cum exinde consequens erat, ut ipsi multa officia, honores ac dignitates, utpote Regis fratres, as- sequerentur. His omnibus se privari intendunt, & abjecti, & sine dignitate, manere eligunt, dummodo David non sit electus rex, nec regi- gali fastigio eis præsideat. Contra semetipsos omnia faciebant.

27. Et congregans omnes Princi- pes Sacerdotum, & Scribas populi, sciscitabatur ab eis ubi Christus nasceretur. Ad quæ verba optime notat D. Ambrosius lib. 2. in Luca. Sciscitabatur ab eis ubi Christus nasceretur, & ait: Magi tantummodo regem annuntiant, Herodes autem Christum requirit: ipsum igitur regem requirit, de quo interrogatus confitetur. O Cœleste Divinæ Providentiæ arbitrium! dum Herodes sua malitiosa calliditate vult regem abscondere; & occultare, illius sit ma- nifestus interpretes, ac assertor; regem nempe natum esse verum Messiam, ac Filium Dei in terris. Ac si parum foret publicari Infantem Deum recens natum ab Angelica exultante turba; à Pastoribus ut Messiam coli; à Magis flexo genu adorari; nisi etiam ab Herode, qui ignoranter sapiens Magorum voces de celo eruditus, cæco veritatis commentario feliciter interpretaretur? quo amuli testimonio augus- tior veritas annuntietur.

28. Quos Herodes convocat in consilium, & Scribas populi: de qua re egi dixit cap. 4. quæst. 19. & 20. nunc verò de hac re veniunt expendenda verba Chrysostr. in Imperfe- cto homil. 2. & sic scribit: Herodes congregans omnes Principes Sacerdotum & Scribas populi, sciscitabatur ab eis ubi Christus nasce- retur. Ex hoc apparet maxime, quia diabolus turbatur in Herode quoniam traditores legi- bus interrogat. Congregat Herodes hos sapien- tes, & ipsi ab Scripturæ sensu non declinant, de quo interrogantur. Quomodo ergo tradi- tores legis dicantur. Hi regalis curiæ ambi- tiosi sapientes, bene noverant finitrum, ac malevolum animum, quo Herodes interroga- bat, ut sciens nativitatis locum, puerum qua- reret ad perdendum, ac interficiendum, & inde veritatem rectius dissimulare debuerunt, ne veræ sapientiæ, ac legis proditores fierent, & ita bonus consiliarius maxime attendat, sub quo Principe convocantur, ac sit probus, vel malus; si bonus est, tunc dicat veram senten- tiam, ut sapit; si vero prænoscit subdolosam quærentis sagacitatem, ex qua multa mala communi bono impendant, tunc doctus con- siliarius declinet à tanta perversitate; & suam sententiam ad aliud retorqueat, & quod ve- rum sentit, sub convenienti coloris prætextu abscondat. Nam aliis legis proditor appella- bitur.

29. Dissipantur cogitationes ubi non est consilium? ubi vero sunt plures consiliarii, confirmantur. Quæ verba sic legunt Septuaginta. Differunt cogitationes, qui non honorant consensus, vel consilia: in cor- dibus autem consultantium, manet consilium. Id est, qui non honorat consilium, nec eum habet in multa æstimatione, ac pondere, condanda differt suas cogitationes, ac intentat, ut eas

27. Textus. D. Ambrosius. Ex perversi Herodis commentario magis de- claratur veritas. Sub malo Principe aliquando in consilio veritas abscon- denda. D. Hieronimus. Potentes Regum cupidius acquis- cunt. D. Chrysostr. in Imperfecto homil. 2. D. Hieronimus. ibi. Principes congregantur ad statum adorandam; qui enim divites sunt, & potentes, dum timent ca- vere divitiis, & potentia, facilius supplan- tantur.

in consilio proponat, ac aperiat; sed quomodo dicitur statim: in cordibus autem consultantium manet consilium: Si Princeps differt proponere suas cogitationes in malum finem, ac cogita- tum, tunc sapiens consiliarius suam sententiam retinet in corde, & ab ore non exit, ne videatur malo cooperari.

30. Secundo: Idem imperfectus citata homil. 2. sic ait: Dans responsum Regi interroganti, ex corde non bono, cum deberent celare mysterium Regis à Deo prædefiniti ad salutem generis Judææ, maxime in conspectu Regis alienigenæ; qui non solum zelo regni, sed etiam generis alieni odio adversarius Regi postmodum futuro non igno- ratur. Et facti sunt non Doctores Herodis, sed irritatores malitia ejus: Solum Herodes con- vocat in consilium Principes, ac proceres po- puli, non convocat aliquem hominem litera- tum ex populo, vel ex vulgaribus Sacerdoti- bus, sed tantum Principes, ac Magnates, quia bene sciebat, quod hi erant obsequuturi ejus voluntati, & ostendere locum ad necem ipsius pueri, quod de iniqua Herodis voluntate non dubitabant, etiam cum communi damno totius populi, ac universi mundi. O detestanda misera potentium conditio! legem naturæ, honoremque Dei mundialis Regis cupiditati postponentes, ne in discrimen sua tempora- lia adducant, omnia spiritualia sua perdunt, & totam rempublicam dissipare non dubi- tant.

31. Scribit Dan. 3. nu. 2. Itaque Nabuchodonosor Rex misit ad congregandos Satrapas, Magistratus, & Judices, duces, & tyrannos, & præfectos, om- nesque Principes regionum, ut convenirent ad dedicationem statuæ. Cur Rex tantorum Prin- cipum conventus non maxime timeret, non ne inter tot Satrapas, id est Sapientes, Principes, ac præfectos poterat esse aliquis, qui Regis cu- pidiis obstitere, maxime cum esset illa statua adoratio contra rationem, & legem naturæ? Tamen solum Principes, ac Magnates convo- cat, & non populares; quia pro certo habe- bat, quod nulli facilius, quam Principes, ac Potentes Regum cupidius etiam iniquissimis acquiescunt, ac subseribunt. Potentes facili maxime solliciti sunt honoris, gloriæ; ac tem- poralium: inde promptè inclinantur, ac mo- ventur ad regis beneplacitum, ut non solum illo conserventur, sed etiam augeantur, & cres- cant in suis honoribus. D. Hieronimus. ibi. Prin- cipes congregantur ad statum adorandam; qui enim divites sunt, & potentes, dum timent ca- vere divitiis, & potentia, facilius supplan- tantur.

32. Cum cogitaret Rex Achab capere civita- tem Galaad: Congregavit Rex Israël Prophe- tas quadringentos circiter viros, & ait ad eos: ire debeo in Ramoth Galaad ad bellandum, & quis scire? Qui responderunt: Ascende, & da- bit eam Dominus in manu Regis, 3. Reg. 22. n. 6. Ecce quadringenti viri, qui habebantur Pro- pheta, unanimiter bellum Achab Regi profer- ram, & Deo gratum denuntiant, quod ta- men falsum fuisse rei eventus declaravit; sed cur tanti viri; nimirum quadringenti unanimi consensu à veritate aberrant, & falsum dicunt? Non prophetabant ex Dei spiritu, sed ex pro- prio; Cum enim Magnates Palatini essent, relinquentes proprium spiritum, nihil aliud in- Sylveira in Evang. Tom. VI.

33. Magis, diligenter didicit ab eis tempus stel- lae, qua apparuit eis, & mittens illos in Bethlehem, dixit, ut & interrogate diligenter de puero, & cum inveneritis renunciate mihi, ut & ego veniens adorem eum: circa hæc multas difficultates tractavi, & resolve cap. 4. q. 23. 24. & 25. Nunc adde.

34. D. Chrysostr. homil. 7. in Matthæum ait: Considerasti stultitiam istam? quæ tandem ratione latenter in- terrogat? Sin autem in fraudem specie consilii regas; hoc ipso non cavet, quod clam de puero in- terrogat, dolum tuum à Magis deprehendi; Verum anima semel malignitate capta, stolidior cun- ctis efficitur. Dolose agebat Herodes, & inde clam interrogat Magos: planè stultissimum est: dolum statueret, ac machinate coram il- lo, à quo facile potest deprehendi: Hoc ipso non cavet, quod clam de puero interrogat, dolum tuum à Magis deprehendi: Imò ipsa clandestina interrogatio, tanta cautela adhibita, mul- tam suspicionem facit, & dolum latentem in- dicat. Recessit Jacob cum suis uxoris à do- mo Laban inscio ipso; cumque persecutus fuisset Jacobum, ait ad eum: Quare in egressu, ut clam abigeres filias meas, tanquam captivas gla- dio: Gen. 31. n. 26. Cur ò homo abductas filias à Jacob quæris, non ut uxores, sed ut manci- pia bello capta, non ad conjugalem vitam, sed ad ferendam servitutem; cum falsissimum sit eas secum hoc modo duxisse, cum potius nihil eis inconsultis egerit Jacob. Ex clandestina fuga Laban in omnem finitram opinionem devenit, & omne, ac supremum malum suspicatus est; ipsa clandestina negotiatio prævaricationis in- dicium est.

35. Secundo ad eadem verba Chrysostr. homil. 7. in Matthæum ait: Considerasti stultitiam istam? quæ tandem ratione latenter in- terrogat? Sin autem in fraudem specie consilii regas; hoc ipso non cavet, quod clam de puero in- terrogat, dolum tuum à Magis deprehendi; Verum anima semel malignitate capta, stolidior cun- ctis efficitur. Dixit Herodes Magis: Ire & interrogate diligenter de puero: & cum invene- ritis, renunciate mihi, ut & ego veniens adorem eum: Hoc dicebat Herodes, ut agnosceret puerum inventum, ipsum interficeret; sed cur homo tanta ambitione fervens, tantum Magis peregrinis fidit? Cur non potius timeret, quod saluti pueri maxime expectati, ac desiderati vehementer consulerent. Cur non potius cum Magis aliquem fidentem ministrum associat, & cum eis in Bethlehem mittit, sic animum illius æstuantis superbia, ac ambitio- ne sua malignitas obcæcavit, ac stultum red- didit, ut nihil cavendum in placitis videret, sed

tendebant, nisi gratum nuntium regi dicere; Curiales enim solum illud prædicant, & nun- tiant, quod sciunt præjudicandum regi. Philip. Abbas Abbas lib. 4. in Cantica, cap. 29. ait: Pro- pheta qui merentur vera, & verba non videre, propheant suo spiritu, quidquid regi noverunt complacere. Secuti ergo illi, seducunt Achab.

QUÆSTIO VII.

Quare Herodes clam convocat Magos, non mittit cum eis aliquem sui confidentem?

33. Textus. A It Text. num. 7. Tunc Herodes clam vocatis Magis, diligenter didicit ab eis tempus stel- lae, qua apparuit eis, & mittens illos in Bethlehem, dixit, ut & interrogate diligenter de puero, & cum inveneritis renunciate mihi, ut & ego veniens adorem eum: circa hæc multas difficultates tractavi, & resolve cap. 4. q. 23. 24. & 25. Nunc adde.

34. D. Chrysostr. homil. 7. in Matthæum ait: Considerasti stultitiam istam? quæ tandem ratione latenter in- terrogat? Sin autem in fraudem specie consilii regas; hoc ipso non cavet, quod clam de puero in- terrogat, dolum tuum à Magis deprehendi; Verum anima semel malignitate capta, stolidior cun- ctis efficitur. Dolose agebat Herodes, & inde clam interrogat Magos: planè stultissimum est: dolum statueret, ac machinate coram il- lo, à quo facile potest deprehendi: Hoc ipso non cavet, quod clam de puero interrogat, dolum tuum à Magis deprehendi: Imò ipsa clandestina interrogatio, tanta cautela adhibita, mul- tam suspicionem facit, & dolum latentem in- dicat. Recessit Jacob cum suis uxoris à do- mo Laban inscio ipso; cumque persecutus fuisset Jacobum, ait ad eum: Quare in egressu, ut clam abigeres filias meas, tanquam captivas gla- dio: Gen. 31. n. 26. Cur ò homo abductas filias à Jacob quæris, non ut uxores, sed ut manci- pia bello capta, non ad conjugalem vitam, sed ad ferendam servitutem; cum falsissimum sit eas secum hoc modo duxisse, cum potius nihil eis inconsultis egerit Jacob. Ex clandestina fuga Laban in omnem finitram opinionem devenit, & omne, ac supremum malum suspicatus est; ipsa clandestina negotiatio prævaricationis in- dicium est.

35. Secundo ad eadem verba Chrysostr. homil. 7. in Matthæum ait: Considerasti stultitiam istam? quæ tandem ratione latenter in- terrogat? Sin autem in fraudem specie consilii regas; hoc ipso non cavet, quod clam de puero in- terrogat, dolum tuum à Magis deprehendi; Verum anima semel malignitate capta, stolidior cun- ctis efficitur. Dixit Herodes Magis: Ire & interrogate diligenter de puero: & cum invene- ritis, renunciate mihi, ut & ego veniens adorem eum: Hoc dicebat Herodes, ut agnosceret puerum inventum, ipsum interficeret; sed cur homo tanta ambitione fervens, tantum Magis peregrinis fidit? Cur non potius timeret, quod saluti pueri maxime expectati, ac desiderati vehementer consulerent. Cur non potius cum Magis aliquem fidentem ministrum associat, & cum eis in Bethlehem mittit, sic animum illius æstuantis superbia, ac ambitio- ne sua malignitas obcæcavit, ac stultum red- didit, ut nihil cavendum in placitis videret, sed

Superbus cogitat nisi hil suis placitis obsequere.